



Haarnestcyste

Sinus pilonidalis

Deze folder geeft u algemene informatie over klachten, oorzaak en behandeling van een haarnestcyste. De arts zal samen met u bespreken welke behandeling voor u van toepassing is.

Wat is een haarnestcyste?

Een haarnestcyste (sinus pilonidalis) is zit meestal in de bilspleet. Het is een holte onder de huid, die een verbinding heeft door de huid heen naar buiten. Deze verbinding is te zien als een of meerdere gaatjes of een kleine intrekking in de huid. Hoe de aandoening ontstaat is nog niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk speelt het hebben van een diepe bilnaad in combinatie met veel haargroei op de rug een belangrijke rol. Ook een zittend beroep (en met name vrachtwagen rijden) lijkt van invloed. Loszittende haartjes vallen van de (onder)rug in de bilnaad, en ten gevolge van bewegingen tijdens het zitten, schuren ze tegen de bilhuid en nestelen ze zich onderhuids. Er ontstaat een ophoping van onderhuids gelegen haren, die haarnestcyste wordt genoemd. Hierin kan gemakkelijk een ontsteking ontstaan. Behalve ontstekingen kan een haarnestcyste ook pijn en afscheiding van vocht en/of bloed veroorzaken.

Behandeling

Als een haarnestcyste hinderlijke klachten veroorzaakt, is een operatieve behandeling in de regel noodzakelijk. Een operatie is ook de beste behandeling van deze aandoening. Er zijn twee behandelingsmogelijkheden. Uw behandelend arts bespreekt met u hoe de ingreep wordt uitgevoerd:

1. Verwijderen van de haarnestcyste
2. Haarnestcyste behandeling met fenol

Dagbehandeling

Meestal kan de operatie in dagbehandeling worden uitgevoerd.

De operatie

Er zijn verschillende operatietechnieken. De chirurg kan vaak pas tijdens de operatie definitief bepalen welke ingreep voor u het meest geschikt is.

1. Haarnestcyste behandeling met fenol

Soms wordt deze behandeling onder plaatselijke verdoving gedaan op de poliklinische operatiekamer.

Afhankelijk van de uitgebreidheid van de aandoening en uw specifieke wensen kan deze ingreep ook onder algehele narcose of spinaal anaesthesie worden verricht. In dat geval gebeurt dit op de gewone operatiekamer. Tijdens deze behandeling wordt de haarnestcyste geopend. De chirurg maakt eerst de haarnestcyste schoon. De huid wordt beschermd met vaseline en daarna wordt de cyste gespoeld met fenol (een etsende vloeistof). Dit wordt ook wel fenoliseren genoemd. Om de wond die hierdoor ontstaat te kunnen spoelen, kan deze niet worden gehecht.

2. Verwijderen van de haarnestcyste

Het verwijderen van de cyste vindt bijna altijd onder spinaal anesthesie (ruggenprik) of algehele anesthesie (narcose) plaats. De uitgebreidheid van de aandoening is niet makkelijk van de buitenkant in te schatten. Bij deze operatie worden de kleine gaatjes in de middellijn op de plaats van de bilnaad en de haarnestcyste zelf verwijderd.

Afhankelijk van de uitgebreidheid van de aandoening en de mate van ontsteking besluit de chirurg hoe de operatiewond wordt verzorgd. De wond kan worden open gelaten of helemaal of voor een deel worden gesloten.

Als er weinig ontsteking aanwezig is, kan gekozen worden voor een 'huidverschuivingoperatie'. Hierbij wordt de verzwakte aangetaste huid in de middellijn verwijderd en gezonde stevige huid van de rechter of linker bil naar het midden verplaatst. Hierdoor verandert de vorm van de billen en de bilnaad, waardoor de kans op het ontwikkelen van een nieuwe haarnestcyste kleiner wordt. Deze operatie heet een (gemodificeerde) Bascom's Plastiek.

Nadeel van deze operatie is wel, dat er een grotere kans is op het ontstaan van een wondinfectie na de operatie. U krijgt na deze operatie meestal antibiotica mee om de kans zo klein mogelijk te maken. Soms wordt er een 'drain' achter gelaten in het wondgebied. Dit is een plastic slangetje waar het onderhuidse wondvocht door naar buiten kan. Na een paar dagen kan deze drain makkelijk op de polikliniek worden verwijderd.

Nazorg

Door de plaats van de wond kunt u de eerste dagen na de operatie pijn hebben, vooral als u zit of op de rug ligt. In het ziekenhuis krijgt u hiervoor pijnstillers. Als u weer thuis bent, kunt u voor de pijn Paracetamol, 500 mg, 4 tot 6 tabletten per dag gebruiken. Langzaam aan zullen deze klachten verdwijnen.

Als de wond na de operatie wordt open gelaten, is het goed de wond 2x per dag goed schoon te spoelen onder de douche. Daarna kunt u de wond afdekken met bijvoorbeeld een maandverband of een absorberend gaasverband. De wond groeit in 2 tot 3 maanden vanzelf dicht.

Is de wond tijdens de operatie dichtgehecht, dan is het goed om de wond een paar dagen schoon en droog te houden. Kort douchen mag, maar lang in bad zitten kan ervoor zorgen dat de wond weer open gaat. Wanneer de behandeling is gedaan met fenolisatie kan er wat vieze afscheiding of wondvocht uit de wond komen. Dit is normaal. Ook bij deze behandeling mag u de wond 2x per dag goed schoon spoelen onder de douche. Daarna kunt u de wond afdekken.

Het verplegend personeel legt u uit, hoe u de wond zelf gemakkelijk kunt verzorgen.

Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een afspraak voor controle op de polikliniek. Ook ontvangt u zo nodig een recept voor verbandmiddelen en zo nodig voor pijnstillers.

Hou er rekening mee dat het, afhankelijk van de grootte van de wond na de operatie, soms vele weken kan duren voordat de wond helemaal is genezen. Dit is bij deze aandoening een normale gang van zaken en u hoeft hier niet ongerust over te zijn.

Ontharen

Om de kans te verkleinen dat u in de toekomst weer een haarnestcyste krijgt, raden wij u aan het gebied van de bilspleet te ontharen. U kunt dit doen met een scheermesje of een tondeuse. Om de haartjes die diep in de bilspleet zitten te verwijderen, is het echter nodig ontharingscrème te gebruiken. Ontharingscrème kunt u bij een drogist kopen.

Ontharen door een laserbehandeling is beter. Dit wordt echter niet vergoed door de zorgverzekeraar.

U mag met ontharen beginnen wanneer de wond genezen is.

Als een haarnestcyste terugkomt, gebeurt dat meestal binnen 3 jaar. Daarom kunt u het beste een lange tijd doorgaan met ontharen. Boven het veertigste levensjaar komt de aandoening eigenlijk niet meer voor.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel die dan gerust aan uw behandelend arts of aan een verpleegkundige.

Het telefoonnummer van de polikliniek chirurgie is:

(0475) 38 27 32.